

ב. ש ע ו ר ה. ז ב ו ל י מ.

מחוז יהודה	הובולים ק"ג	ה י ב ו ל		רוח והפסד לנכי לא מזובל ג"מ
		גרעניים ק"ג	קש ק"ג	היחס בין קש וגרעניים
1 עין-ח. הגידול הקודם — תירס; סוג האדמה — אדמה קלה. השכבה שלמטה חמרה קלה; זמן הזריעה — 24.11; זמן הוספת המלחת — 31.12; זמן הקצירה — 2.5.	לא מזובל . . . ק"ע—40, א—15 . ק"ע—40, א—15 . ח—10 ז—20, ח—20, א—15	120 132 179 194	248 246 401 447	1:2 1:1.8 1:2.4 1:1.8
2 רוח ח.ה. הגידול הקודם — כרוב; סוג האדמה—אדמת חול-חמר; זמן הזריעה — 27.11; זמן הקצירה—28.4.	לא מזובל . . . ח—20, א—15 . ח—20, ז—20, א—15	68 94 173	137 179 381	1:1.5 1:1.9 1:2.2

חשבון הרוחים וההפסד נעשה: את הגרעניים חשבנו ב"1 ג"מ ק"ג, את הקש ב"1 ל"מ הטון. בחשבון עורף העבודה שהזובל נורד אחריו חשבנו 5 ג"מ לדונם הוצאות. יש להעיר שהשדה בעין-ח.י מאשר גם בנוגע לשעורה, כי קמח עצמות ואשלג בלבד אינו מראה את הפעולה הרצויה, גם כאן נתן המכסימום הזובל המלא (א.ז.ח.), זו הפעם הראשונה שנעשה נסיון לזבל בזבל הימי את שדות הנגב, החלקות המזובלות הצטינו משך כל תקופת הגידול בחיצת הקנים שלהן, רעננותן והבשילו 10—14 יום קודם הבלתי מזובל.

שדות הדרכה לירקות תרפ"ו.

מחוז יהודה.

א. תפוחי-אדמה.

עד עכשיו לא עלה לקבוע את אפני הזובל והגידול של תפוחי-אדמה בארץ. היבולים הם בדרך כלל קטנים מאד והם מתגדלים בין 600—800 ק"ג לדונם. שאלת הזון הנכון היא בודאי השאלה המכרעת. לפני המלחמה זרעו בארץ זן רוסי, עכשיו זורעים על הרוב את התפוח המצוי בשוק למכירה והנקרא בשם "מרסלי". נזהנים גם לזרוע בטביבות חיפה ובעמק הירדן את המרבלוסי, לשם ברור השאלה הזו זרענו השנה בשדה הדרכה לירקות בעין חרוד את שלושת הזנים הנזכרים וגם הוספנו עליהם זנים מספר של תפוחים גרמנים, עד עתה נראה שהזן הרוסי עולה על האחרים. את התוצאות נפרסם בקרוב.

בשני השדות ביהודה נתכוננו בעיקר לבירור שאלת הזובלים, הגענו בשכונת ברוכב ליבול של 11 טון להקטר ולמעלה מזה.

יש להעיר כי שני השדות נלקו במחלות (מיכן לא נקבע עוד) והיינו מוכרחים להחיש באוסף היבול, כי השיחים התחילו להתכבש במחירות רבה.

(1) מגדריאל:

הארמה: ארמת חול (בור), זבלו: 4.12.25; זרעו: 8.2.26; הוסיפו מלחת מנה א': 12.3.26; מנה ב': 23.3.26; המרחקים: 60×35 מ"מ; אספו את היבול: 12.5.26. זמן הגידול — 94 יום; הזן — מרסלי; התפוחים חוטאו לפני הזריעה בפורמלין (התמיסה: 150 גרם פורמלין רגיל על 20 ליטר מים, התפוחים שהו בתמיסה 1 שעה. אחרי כן יבשו אותם יפה). הובל הערבי שהשתמשו בו מורכב: חומצת זרחן הכללית — 0.465%, חנקן — 0.295%, אשלגן — 0.425%, כמות המים — 4.13%.

היבול בק"ג לדונם	הזבל בק"ג לדונם
775.5	(1) זבל ערבי 8000 . . . .
	(2) זבל חימי — (א. ז. ח.) —
696.0	30 מכל מין . . . .
	(3) זבל ערבי — 4000 ק"ע — 60
757.5	א. 30, מלחת צ' — 20 .
488.5	(4) לא מזובל . . . .

(2) שכונת בורוכוב — משק הפועלות:

הארמה: בינונית, מישור, זבלו: בהתחלת נובמבר; זרעו: 5.2.26; הוסיפו מלחת מנה א': 11.3.26; מנה ב': 1.4.26; המרחקים: 70×40 מ"מ; אספו את היבול: 17.5.26. זמן הגידול — 102 יום; המין — מרסלי; התפוחים חוטאו לפני הזריעה בפורמלין.

היבול בק"ג לדונם	הזבל בק"ג לדונם
1023	(1) זבל בור 8000 . . . .
	(2) זבל חימי — (א. ז. ח.) —
975	30 מכל מין . . . .
1130	(3) זבל בור 4000 א. ח. — 30
530	(4) לא מזובל . . . .

הערות: נודל כל חלקה 20 מ"מ, כל אופן זבל חזר 3 פעמים, המספרים הם היבול הממוצע.

תוצאות בקורת יבולים ביהודה.
תפוחי-ארמה (מרסלי).

המקום	טיב הארמה	המרחקים	הזבל	זמן הזריעה	היבול לדונם ק"ג
(1) פית משק הפועלות	חול חמר	70×50	ז. 30 ק"ג א. 40 ח. 40	25.12.25	950
(2)	.	70×50	זבל בור 9 ענלות	25.12.25	710

המקום	טיב האדמה	מרחקים	הזבל	זמן הוריעה	היבול לדונם ק"ג
(3) שכי בורוכוב משק פועלות	חול חמר	70×45	2 עגלות זבל בור א. ז. ח. 30 ק"ג מכל מין	5.2.26	1050
(4) "	(האדמה הוכנה בחר.)	70×45	א. ז. ח. 30 ק"ג מכל מין	12.2.26	818
(5) מקוה ישראל	חמר	70×40	6 טון קומפוסט	אמצע ינואר	925
(6) "	"	70×40	6 טון קומפוסט ז. 30 ק"ג אמון 20 ק"ג א. 25 ק"ג	"	875
(7) "	"	70×40	א. ז. ח. ז. 30 ק"ג אמון 20 ק"ג א. 25 ק"ג	"	875
(8) "	"	70×40	לא מובל	"	625

הערות: א. — אשלג, ז. — זרחן, ח. — חנקן, אמון — גפרית אמון.

ב. סלק אדום וסלק למספוא.

את הזון המצרי של סלק אדום אפשר לחשוב כקבוע בננת הירק, ועומדות לפנינו בעיקר שאלות הזבל, לפני העבוד וזמני הוריעה בהתאם לכח הקליטה של השוק. הזבל החימי מראה כאן את פעולתו החזקה כפי שמעורים המספרים בטבלה הרצופה לזה ונדמה שהזבל המעורב (זבל אורגני וזבל חימי) הוא הרציונלי ביותר. השדרה בפחתת-קוה, משק הפועלות, נמצא כבר בשנת המחזור השניה. אשתקד גדלנו כאן כרוב בזבזים שונים, השנה בדרנו את השפעת הזבל האורגני והזבל החימי בשנתם השניה. יש להביא בחשבון כי תרפיה היתה שנה שחונה והזבלים לא באו לידי נצולם המלא.

גם בשדרה של מגדיל לסלק מספוא מראה הזבל החימי את השפעתו המרובה. כאן יש לציין שקמח עצמות מלא בהצלחה את מקום הסופרפוספט והרשה גם במרה ידועה הפחתה במנת המלחת.

1. סלק אדום.

(1) שכונת בורוכוב — משק הפועלות.
האדמה: בינונית, מישר, זבלו: בהתחלת נובמבר; שתלו: 22.11.25; הוסיפו מלחת ציילי מנה א': 14.1.26; מנה ב': 15.2.26; המרחקים: 25×62 ס"מ; אספו יבול ראשון: 9.3.26; האסיף האחרון: 3.5.26; המין: מצרי, כל אופן זבל חור 3 פעמים. המספרים הנתונים בזה הם הממוצעים.

היבול בק"ג לדונם	הזבל בק"ג לדונם
4612	זבל אורגני 8000 . . . . .
4305	 4000
4356	א. ז. ח. 30 מכל מין . . . . .
5319	זבל אורגני 4000 ורא. ז. ח. 30 מכל מין
5145	. . . . . 4000 ורא. ח. 30 מכל מין
4694	. . . . . 4000 ורא. ח. 30 מכל מין
5412	. . . . . 4000 ורא. ז. ח. 30 מכל מין
3050	לא מוזבל . . . . .

(2) פתחת קוה — משק הפועלות.

הארמה: חול חמר, אפור-כהה, זרעו: 27.10.25, אחרי הדלול מרחקים 50×15 ס"מ, הוסיפו גפרית-אמון מנה א': 6.1.26; מנה ב': כעבור 4 שבועות. התחלת היבול 10.2.26, האסיף האחרון: 27.4.26, הון: מצרי.

היבול בק"ג לדונם	הזבל בק"ג לדונם
	תרפ"ה — זבל אורגני 8000
2001	תרפ"ו — לא מוזבל . . . . .
	תרפ"ה — זבל אורגני 4000
2101	תרפ"ו — לא מוזבל . . . . .
	תרפ"ה — א. ז. ח. 30 מכל מין
2394	תרפ"ו — א. ז. ח. 15, ח. 30 . . . . .
	תרפ"ה — זבל אורגני 8000 א. ז. ח. 30 מכל מין
3152	תרפ"ו — א. ז. ח. 15 . . . . .
	תרפ"ה — זבל אורגני 8000 ורא. ח. 30
2300	תרפ"ו — א. ח. 15 . . . . .
1596	לא מוזבל . . . . .

2. סלק למספוא.

(3) סנדיאל.

הארמה: ארמת-חול, כור, זבלו: 4.12.25; שתלו: 11.12.25; גיל השתילים 6 שבועות; הוספת המלחת מנה א': 14.1.26; מנה ב': 12.3.26; המרחקים: 62×35 אספו היבול: 23.5.26; זמן הגידול: 162 יום; הון: איקנודורפי, הרכבת הזבל הערבי; כמו לתפוחי הארמה.

היבול בק"ג לדונם	הזבל בק"ג לדונם
2898	זבל ערבי 8000 . . . . .
4339	זבל ערבי 4000 ורא. ז. ח. 30 מכל מין
3634	א. ז. ח. 30 מכל מין . . . . .
4439	זבל ערבי 4000 ורקיע 60, א. ח. 30 ח. 20
2093	לא מוזבל . . . . .

הערות: א. — אשלגן, ז. — זרחן, ח. — חנקן, ק"ע — קמח עצמות.